

КОМПЛЕКСНА КОРЕКЦІЯ СИСТЕМИ ГІПОФІЗ–ЯЄЧНИКИ У РОБІТНИЦЬ ЛАКОФАРБОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Н. М. Саннікова

Одеське обласне базове медичне училище

У статті проаналізовано вплив шкідливих чинників на репродуктивну систему жінки-робітниці хімічного підприємства, а також обґрунтовано метод корекції порушень гормонального балансу системи гіпофіз–яєчники за допомогою ентеросорбенту «Карболонг».

COMPLEX CORRECTION OF PITUITARY–OVARY SYSTEM IN EMPLOYEES OF THE DYE INDUSTRY

N. M. Sannikova

Odesa State Medical College

The authors analyzed the scientific data about changing of the ovarium function in working women, while adapting to harm effect of the chemical factory. The sex hormone plasma levels were evaluated during the different interval time of the ovarian cycle. One could conclude there is clear dependency of the sex hormone content changing with the working time at the chemical factory. It was shown that using of enterosorbent Karbolong normalizes the sex hormone plasma levels in working women.

Вступ. У процесі адаптації організму до несприятливого впливу виробничого доквілля (контакт зі шкідливими хімічними речовинами, вимушена робоча поза, емоційна напруженість) в жіночому організмі формуються однотипні патологічні процеси. Останні нерідко призводять до інвалідизації жінок, запобігання якій є не тільки медичною, але й соціальною проблемою [4, 7, 8].

Основна частина. Наукові публікації щодо ролі статевих гормонів у формуванні адаптаційних реакцій у жінок дитородного віку, які працюють в умовах шкідливого впливу факторів хімічних виробництв (зокрема, бензолу, ксилолу, толуолу), нечисленні й суперечливі.

Мета роботи полягала у вивченні особливостей функції яєчників у реалізації адаптаційного ефекту в жінок-робітниць лакофарбового виробництва і розробці методу ефективно негормонально корекції, заснованого на нормалізації процесів гомеостазу шляхом детоксикації організму із застосуванням природного ентеросорбенту пролонговано дії – «Карболонг».

У роботі використовували клінічні, радіоімуннологічні методи дослідження статевих гормонів (естрадіолу і прогестерону) з наборами реактивів фірми Hoffmann-La-Roche. Рівень гормонів досліджували тричі протягом менструального циклу: на 7–9, 13–15 та 21–25-й дні. Забір крові здійснювали завжди в певний час доби.

Для визначення характеру циклу (овуляторний, ановуляторний) використовували тести функціонально діагностики (кольпоцитограму, базальну температуру, феномен «зіниці» і «папороті»).

Проведено клініко-лабораторне обстеження 160 робітниць лакофарбового виробництва від 18 до 40 років. Було виділено три клінічні підгрупи залежно від стажу роботи (1–3 р., 3–6 р., понад 6 років), що налічували 123 жінки. Вивчені і проаналізовані зміни рівнів гонадотропних та стероидних гормонів, деякі показники протеазо-інгібіторно системи, а також біохімічні показники функціонального стану печінки. Констатовано гіперпролактинемію і гіперестрогенемію на тлі низького рівня ФСГ, ЛГ і прогестерону в 1-й підгрупі, гіпопрогестеронемію – у 2-й підгрупі в жінок з ановуляцією. У 3-й підгрупі всі показники мали низький рівень, за виключенням рівня

ЛГ. Істотні зміни показників мали місце у протеолітичній системі і функціональному стані печінки [1]. З метою корекції гомеостазу і детоксикації організму робітниць був застосований лікувально-профілактичний комплекс із ентеросорбентом «Карболонг», ефективність якого чітко виявилася у 1-й та 2-й стажових підгрупах по всіх досліджених клініко-лабораторних показниках. У 3-й підгрупі (стаж роботи понад 6 років) нормалізації показників гормонально та протеазо-інгібіторно систем після лікування не відбулося, що свідчить про профілактичний характер запропонованого методу лікування [2, 3, 5, 6].

Висновки. Порівнюючи характеристики менструально функції у жінок в групах, що відрізнялися тривалістю впливу шкідливих факторів

ЛІТЕРАТУРА

1. Саннікова Н. М. Комплексна корекція системи гіпофіз-яєчники у робітниць лакофарбового виробництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук / Н. М. Саннікова. – Одес. держ. мед. університет, Одеса, 2003.

2. Айламазян Э. К. Гипоталамо-типофизарно-овариальные взаимоотношения у работниц полимерперерабатывающих предприятий / Э. К. Айламазян, И. Г. Баласанян // Эндокринные системы организма и вредные факторы окружающей среды : материалы 4-ой Всесоюз. конф. – Л., 1991. – С. 7.

3. Крохмаль Г. Ю. Профилактика нарушений функций репродуктивной системы женщин, индуцируемых эколого-профессиональными факторами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук / Г. Ю. Крохмаль. – Ростов на Дону, 1994.

4. Меерсон Ф. З. Физиология адаптивных процессов / Ф. З. Меерсон. – М. : Медицина, 1986. – 521 с.

лакофарбового виробництва, можна констатувати зниження резервних можливостей організму зі збільшенням виробничого стажу. Наслідком тривалого несприятливого контакту з органічними токсикантами було порушення менструально функції за типом стійко ановуляції з гіпоестрогенемією у робітниць зі стажем роботи більше 6-ти років, що підтверджує факт виснаження адаптаційного механізму нейроендокринно регуляції репродуктивно системи.

Застосування лікувального комплексу з ентеросорбентом «Карболонг» дало можливість відрегулювати менструальну функцію у жінок зі стажем роботи до 6-ти років і не викликало регуляторного впливу в жінок зі стажем роботи більше 6-ти років зі стійким виснаженням адаптаційних можливостей.

5. Нетрадиционные методы лечения в акушерстве и гинекологии / под ред. А. Г. Коломийцевой. – К. : Здоров'я, 1996. – 264 с.

6. Семенюк Л. Л. Вплив виробничої екосистеми на стан репродуктивного здоров'я жінок / Л. Л. Семенюк // Тези доп. Х з'їзду акушерів-гінекологів. – Одеса, 1996. – С. 143.

7. Сивочалова О. В. Зависимость эмбриотропного эффекта от проницаемости плацентарной мембраны при воздействиях химических веществ / О. В. Сивочалова, И. В. Силантьева // Генетика аномалий развития человека : материалы 1-го Всесоюз. совещания по тератологии. – К. : Наук. думка, 1983. – С. 94–96.

8. Фесенко М. А. К механизму нарушений репродуктивной функции при воздействии 4-бром-0-ксилола (экспериментальные исследования) / М. А. Фесенко // Гигиена труда. – 1989. – № 3. – С. 48–49.

Отримано 25.02.15